Verslag stadsgesprek Amsterdam groeit! - Bouwen aan maatschappelijke voorzieningen
Thema Sport en bewegen
Dd 11 mei 2017 – IJburgcollege 2

Koers 2025 – Ruimte voor de Stad is de integrale, stadsbrede inventarisatie van woningbouwlocaties in Amsterdam. De stad verdichten betekent niet alleen de bouw van meer dan 50.000 woningen, maar ook het ontwikkelen van nieuwe stedelijke milieus. In deze stedelijke milieus zijn maatschappelijke voorzieningen, zoals sport en bewegen, onmisbaar. Tijdens het stadsgesprek is met een brede groep betrokkenen en belangstellenden gesproken over wat deze groei van de stad betekent voor sporten en bewegen in de stad.

Tijdens het gesprek stonden de volgende vragen centraal:

- Hoe zorgen we voor voldoende ruimte voor sport en bewegen in een groeiende en verdichtende stad?
- Hoe geven we vorm aan de nieuwe stedelijke sportruimte, op een duurzame, toekomstbestendige manier?
- Hoe vullen we de nieuwe sportruimte in samen met maatschappelijke partners, commerciële en niet-commerciële sportaanbieders en bewoners, aansluitend bij de lokale situatie en vraag?

In drie groepen is het gesprek gevoerd. Inzicht vooraf: om een goed beeld te hebben van wat in de stad leeft, moeten je gesprekspartners ook een goede afspiegeling van de stad vormen. Ondanks dat het prettige gesprekken waren, was de samenstelling van de groepen eenzijdig. Hieronder in het kort, puntsgewijs de belangrijkste opbrengsten en inzichten van deze gesprekken:

- *Capitalize on sports*

Sport heeft waarde voor de stad en kan nog meer dan tot nu toe vaak gebeurt gezien worden als vestigingsfactor. Sport moet dan ook vanaf het eerste moment meegenomen worden in de plan-/gebiedsontwikkeling. Het vraagt een andere benadering van sport binnen de stedelijke context: door de stad als één groot sportpark te zien en niet als een verzameling eilandjes, krijgt het een andere plek in en betekenis voor de stad. Wellicht kunnen ontwikkelaars ook een actieve rol spelen bij de realisatie van ruimte voor sport en bewegen, zeker in transformatiegebieden waar de gemeente zelf weinig grond in bezit heeft. Sport en bewegen vertegenwoordigt overigens niet alleen een economische waarde, maar ook een sociale waarde in de zin van sociale vitaliteit en bijvoorbeeld community building.

- *Niet one size fits all*

Bij de inrichting van de sport- en beweegruimte is maatwerk belangrijk. De stedelijke omgeving daagt juist uit om op zoek te gaan naar een goede inpassing. De context van gebieden moet daarin meegenomen worden en ook het karakter van de buurt kan richting geven. Door een slimme positionering van de sport- en beweegvoorzieningen in een buurt, gecombineerd met andere voorzieningen, kunnen deze voorzieningen van toegevoegde waarde zijn voor de buurten/gebieden, als centrale ontmoetingsplek, knooppunt in de buurt. Door sport- en beweegruimte en groen samen te ontwerpen, kunnen je juist plekken creëren waar je je even kunt onttrekken aan de vaak drukke, stedelijke wereld.

- *Multifunctioneel en flexibel gebruik*

De verdichtende stad vraagt om de meters per wijk slim clusteren. Dit geldt ook voor de sport- en beweegmeters, in gebouwen en de openbare ruimte. Dit vraagt om multifunctioneel en flexibel gebruik van voorzieningen. Sport leent zich goed voor menging met andere functies,

met onderwijs, met gezondheids of welzijnsvoorzieningen, met culturele functies of met commerciële sport- en leisurefuncties. Ook de sport zelf kan ruimte en tijd (24/7, 365 dagen lang) winnen door een andere inrichting: ondergronden geschikt voor meerdere sporten, vrij indeelbaar, koppeling binnen- en buitensport. Hiermee kan ook beter ingespeeld worden op behoeften bij gebruikers, bijvoorbeeld voor kinderen door ze de kans te geven meerdere sporten uit te proberen en niet op jonge leeftijd al een keuze te moeten maken.
Sport is voor iedereen, voor alle leeftijdsgroepen en alle niveaus. Dat vraagt om een inrichting die het voor iedereen mogelijk maakt op zijn of haar niveau in te stappen.

- *Optimaliseren bestaande ruimte*

De bestaande sportruimte kan nog veel beter gebruikt worden dan tot nu toe gedaan wordt. Het potentieel wordt niet volledig benut. Terwijl die kansen er volop zijn, maar ze liggen nu nog te vaak onder de oppervlakte. Door de ruimte anders, dubbel te gebruiken, kun je deze ook op een andere manier kapitaliseren. Om de kansen te pakken moet de vrijblijvendheid er wel af.

- *Breng de stad naar de sport toe*

Veel sportparken zijn niet goed aangetakt op het stedelijk weefsel, ze liggen er vaak van af. Het gebruik is overdag vaak extensief. En in de avond zijn het vaak donkere, sociaal onveilige plekken. Door de sportparken nog meer dan nu openbaar toegankelijk en goed bereikbaar te maken, en door routes over het park door te trekken creëer je meer aansluiting met de omliggende buurten en levendigheid en betrokkenheid op het park zelf. Het gaat niet alleen om het creëren van goede routes, maar ook verblijfskwaliteit is belangrijk. Maak fijne verblijfplekken op het park, al dan niet sport- en beweeg georiënteerd. De stad wordt zo als het ware naar de sportvereniging toe getrokken. Aandachtspunt hierbij is wel het beheer van de parken en wat dit betekent voor de verenigingen. En intensief sportgebruik kan ook overlast geven, zeker in dichtbebouwd gebied: parkeeroverlast, geluidsoverlast of overlast van oneigenlijk gebruik. Hier moet ook aandacht voor zijn.

- *Leer van en deel ervaringen uit het veld*

Veel is te leren van ervaringen die sporters en sportaanbieders in de praktijk op doen. Ervaren verenigingen/bestuurders kunnen graag hun ervaring inzetten bij het opzetten van nieuwe vereniging. Die bereidheid is er ook.
Traditionele sporten willen ook steeds meer samenwerken. Soms een noodzaak omdat het voor sommige sporten lastig is het hoofd boven water te houden. Samenwerken kan op organisatorisch niveau of door sporten fysiek samen te brengen op een park of in een gebouw. Veel verenigingen zijn bereid tot intensiever gebruik van hun accommodatie, maar daar zijn wel investeringen voor nodig en die kunnen niet alleen afgewenteld worden op de verenigingen. Samenwerking met commerciële partijen of maatschappelijke aanbieders/initiatieven is ook goed mogelijk en gebeurt ook al, maar dit vergt een omslag in denken en een andere manier (innovatieve) van organiseren. De generatiekloof binnen de sport (met name in de besturen) staat verandering soms in de weg.

- *Redeneer vanuit het kind*

Het kind beweegt zich voornamelijk in de driehoek thuis, school en de sportvereniging. School en sport zijn logische, elkaar aanvullende partners binnen deze driehoek, zowel vanuit het programma als vanuit de fysieke plek. Door school en sport zoveel mogelijk fysiek bij elkaar te brengen (sportruimte bij school in een urban campussetting of scholen naar sportparken) wordt de sport dichtbij het kind gebracht en wordt de sportruimte zo optimaal mogelijk (de hele dag door). Ook in de organisatie kunnen de scholen een belangrijke rol spelen (vgl schoolsportverenigingen in het Engelse systeem).